N° 210. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag 4 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Uit het 4de district van Zeeland schrijft men het volgende:

» Den 26sten Augustus is prins *Leopold* (der Belgen koning) met een klein gevolg, van het Bezengras, voorbij het dorp St. Anna ten Muiden, naar het Lapschuursche-gat enz., onze uiterste grenzen langs gereden, en heeft alzoo onze landerijen en woningen in oogenschouw genomen, gelijk hij door verscheidene onzer gezien is geworden. Hij schijnt zich op zijne reis door Vlaanderen bijzonder te beijveren, om, door het gemeenzaam praten met landlieden, en door het geven van geld aan daglooners langs den weg, de genegenheid des volks te winnen."

— De berigten uit Belgie houden niets bijzonders. De *Courrier* meldt, dat de naar Parijs vertrokken handelcommissie den 26sten ll. bij koning *Lodewijk Philips* in een bijzonder gehoor was ontvangen geworden. De Sp. perp. 5 pCt. waren gisteren te Antwerpen tegen 32½ a 31⅞ verhandeld; de Belgische fondsen, leening *Rothschild*, waren bijna 1 pCt. gedaald.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Augustus.

Het ministerieel Avondblad geeft heden de volgende berigten:

» Het gouvernement heeft depeches uit Spanje ontvangen.

» De beweging van *Rodil* is een inval van drie kolonnen in de vallei van Bastan: de 1ste is den 27sten te Souhaire gekomen; de 2de denzelfden dag te St. Estevan; hij-zelf is den 28sten, over Lesaca, aan het hoofd eener derde, dezelve moeten binnen rukken, doch alles is reeds ontruimd.

» De junta en de zieken bevonden zich den 27sten te Arenas."

» Eene andere depeche houdt het berigt, dat don *Carlos* naar de zijde van Roncevaux is getrokken, en aldaar den 26sten des avonds met drie kompagnien is aangekomen, en dat drie kolonnen uit Pampeluna zijn getrokken om op hem en *Zumala Carreguy*, die te Zubiri is, af te gaan.

» Dezen avond eindelijk heeft het gouvernement nieuwe depeches ontvangen, waaruit blijkt dat *Rodil*, na de vallei van Bastan te hebben gezuiverd, zijne beweging naar die van Roncevaux heeft voortgezet.

» De junta is verstrooid en don *Carlos* wordt in de vallei teruggedrongen."

Behalve deze over 't geheel nog weinig afdoende berigten, behelst het ministerieel blad nog het volgende:

» Al de karlistische bladen hebben, na het opmaken van valsche berigten, gisteren op de beurs ongerustheid zoeken te verbreiden, door het gerucht van eenen voorgewenden opstand te Madrid.

» De Madridsche Courant van den 24sten, met buitengewone gelegenheid aangebragt, en waaruit wij het decreet dat wij hiervonder geven, getrokken hebben, levert integendeel het bewijs dat de grootste rust in de hoofdstad heerscht."

Het decreet waarvan hier gesproken is, is gerigt tegen den invoer van wapenen en krijgsbehoeften voornamelijk in de provincien waar de opstand heerscht en behelst strenge bepalingen tegen de overtreders van dit verbod. Omtrent 't geen gezegd is betrekkelijk de onrust in de Spaansche hoofdstad heerschende, bevestigt het zich uit de thans direct ontvangen bijzondere berigten, dat er bij gelegenheid van de ter dood veroordeeling van den meergemelden muzikant eene groote gisting heeft plaats gehad, en volkshoopen zijn zamengeschoold die echter door de gewapende magt bedwongen zijn; doch van een opstand is er niets aan geweest.

Met de Madridsche couranten heeft men de verslagen der zittingen van de kamer van procuradores tot den 22sten gekregen. In de zitting van den 18den heeft de minister van binnenlandsche zaken, *Moscoso*, een rapport voorgelezen van den minister van justitie, terwijl voorts besloten werd tot eene geheime zitting op den 20sten, waarin de oppositie zich voorstelde het ministerie aan te vallen ter zake van het reglement der kamer, ten einde dit naar haar goedvinden te veranderen, waartoe zij beweerde regt te hebben. De aanval is echter in opgemelde zitting met weinig kracht doorgezet, en heeft zich het ministerie, zonder zich bepaald te verklaren, uit het naauw weten te redden. Het besluit der kamer was, dat om eene verandering in het reglement te brengen, zulks bij wijze van verzoek moest geschieden, tot het opmaken waarvan de oppositie onmiddellijk in diezelfde zitting overging. De zitting van den 22sten heeft weinig belangrijks opgeleverd; den 25sten zou de kamer op nieuw bijeenkomen. — De kamer van proceres heeft in eene geheime zitting over den procerer *Camarosa* beraadslaagd, die geweigerd had deel van de commissie uit te maken, belast met het onderzoek van het ontwerp betreffende den infant don *Carlos*.

Omtrent de beraadslaging van de commissie voor de financien, luiden de berigten dat derzelver leden het zeer oneens zijn over de bepalingen van het ontwerp en nog volstrekt tot geene beslissing gekomen zijn. Drie leden verlangden dat de leening onder den naam van *Aguado* bekend, slechts voor een derde wierd erkend; drie anderen wilden dezelve in 't geheel niet erkend hebben; anderen wilden dezelve geheel erkennen, maar wisten geen middel aan te wijzen om in de betaling te voorzien.

De laatste bijzondere berigten uit Madrid gaan tot den 25sten. Elf beschuldigden van hoogen rang, die wegens ziekte in het hospitaal lagen, waren het met hunne wachters ontvlugt. In de stad noch in de wetgevende kamers was iets bijzonders voorgevallen. De koningin-regentes bevond zich steeds te Granja. In de [illegible] ging genoegzaam niets om.

— Heden heeft de zaak van de verantwoordelijke uitgevers van den *National van 1834*, *Armand Carrel* en *Schaffer*, ter zake van inbreuk op het verbod om van de regterlijke debatten verslag te geven, in cassatie gediend, en is hun beroep echter geweigerd en zijn zij in eene boete van 150 francs veroordeeld.

— Te Straatsburg schijnt de ontwapening van de nationale garde nog immer met moeijelijkheden gepaard te gaan. De maire had eene uitnoodiging of liever sommatie aan de leden rondgezonden, om de wapenen binnen drie dagen in te leveren.

— Uithoofde van den zondag, heden geene fondsnotering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den September.

De *Staats-Courant* van heden behelst den tekst van twee Overeenkomsten tusschen onze regering met het Russisch Keizerrijk en met het Koningrijk Polen, in dato den 18 (30) Julij jl. gesloten, ten aanzien eener wederkeerige opheffing van het afzetgeld (*jus detractus*); alsmede het besluit waarbij bepaald wordt dat die overeenkomsten in het Staatsblad zullen worden geplaatst.

— [illegible] *moulen* ontslag verleend als Nederlandsch consul te Buenos-Ayres en in deszelfs plaats benoemd de heer Charles Bulger aldaar.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* is met Hoogstdeszelfs oudsten zoon maandag avond uit het hoofdkwartier in de residentie aangekomen.

HH. MM. benevens H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen zullen naar men verneemt in de volgende week van 'sHage wederom naar het Loo vertrekken.

— Volgens nader berigt uit Amsterdam, zullen de tegen aanstaanden vrijdag aldaar terug verwacht wordende bataillons schutterij, donderdag te Utrecht het laatste nachtverblijf houden en den volgenden ochtend vroeg met schuiten naar Amsterdam worden overgevoerd. Beide de bataillons zijn gisteren middag te Utrecht aangekomen.

— In den Londenschen *Courier* leest men het volgende: Om een voorbeeld bij te brengen van de verbazende besparing van tijd en geld, door de stoombootvaart te weeg gebragt, kunnen wij melden, dat wanneer men zich op eenen donderdag te Londen aan boord eener boot van Yorkshire begeeft, men de Theems afzakken kan, de kust van zes graafschappen kan voorbij varen, in een onzer grootste noordelijke havens ontschepen, aldaar den noodigen tijd verblijven om er al het belangrijke te bezigtigen, en den volgenden zondag tegen den tijd van het middagmaal te Londen terug kan wezen. De gansche reis, eene vaart van 600 mijlen (ongeveer 200 uren) groot, met een bezoek te Hull kost niet meer dan 10 schillings, (6 gulden).

— In de Nieuw-Yorksche bladen van het begin der vorige maand leest men, dat het leger der Vereenigde Staten zoo als het voor het tegenwoordige is zamengesteld, bestaat uit 565 dragonders, 1,778 artilleristen, 3,225 man infanterie, 678 soldaten die tot geen vast korps behooren en rekruten; te zamen 6,054 man. De militie bedroeg, volgens de laatst ontvangen opgaven, eene getalsterkte van 1,346,116 man.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31sten Augustus.

Volgens berigten uit Swinemunde, van den 25sten, was Z. M. de Koning van Pruissen aldaar uit Stettin den vorigen dag aangekomen, en met vele bewijzen van eerbied en liefde ontvangen. Z. M. had terstond de reis naar Koningsbergen voortgezet. Den 24sten is de Kroonprins, te Stargard aangekomen, en den volgenden morgen heeft Z. K. H. de aldaar liggende 25 bataillons landweer in oogenschouw genomen. Z. K. H. Prins *Albert* is naar Koningsbergen vertrokken.

— Den 13den der vorige maand heeft de Keizer van Rusland een manifest uitgevaardigd, waarbij, ter verligting der ingezetenen, de algemeene recrutering in vredes-tijd is afgeschaft, en daarvoor in de plaats gesteld eene recrutering, die zich het eene jaar tot de zuidelijke, en het andere tot de noordelijke gouvernementen des Rijks zal bepalen. Naar mate van het aantal menschappen, dat in vredes-tijd jaarlijks uit de actieve dienst, bij het land- of zeemagt treedt, zal dat gedeelte der beide groote afdeelingen des Rijks, welks beurt het is, 5 recruten van de 1000 zielen leveren; zoodra de thans plaats hebbende volkstelling zal zijn afgeloopen, zal het aantal der te leveren recruten voor elke plaats naauwkeuriger bepaald worden. De recrutering onder de Kozakken van Klein-Rusland en in de militaire kolonien blijft op den bestaanden voet.

Eene te gelijk uitgevaardigde ukase bepaalt, dat ingevolge deze nieuwe verordening, de eerste ligting voor dit jaar in de zuidelijke gouvernementen moet plaats hebben, en wel tusschen 1 November en 1 Januarij 1835. Bij eene tweede ukase worden de gouvernementen Astrachan, Woronesch, Jekaterinoslaw, Paltawa, Saratow, Slobodiko-Ukrainsk, Taurie en Cherson, het land der Donsche Kozakken en het Kaukasische gebied, geheel vrijgesteld van het leveren der recruten voor de ligting van het vorige jaar, waarvan zij destijds, uit hoofde van het mislukken van den oogst, voorloopig vrijgesteld waren geworden.

— Den 25 is te Ingolstadt de eerste steen gelegd van de hoofdvesting dier stad. Alle, zoo militaire als civile overheden waren bij deze gelegenheid tegenwoordig, en onderscheidene plegtigheden hebben er plaats gehad. De veldmaarschalk, Prins *von Wrede*, heeft in eigen persoon den eersten steen gelegd.

— Tijdingen uit Konstantinopel, tot den 9den, melden, dat de naar Bosnie bestemde commissaris *Bujuk Tefkeredschi*, *Akif*-Effendi, den 30 Julij naar zijne bestemming vertrokken is. *Namik*-pacha, welke met eene buitengewone zending naar Londen belast is, zou derwijld de reis over Weenen en Parijs nannemen. *Ahmed Fethi*-pacha, Ferik der garde van den Grooten Heer, was tot den rang van Vizier of Pacha van drie paardestaarten verheven, en de Muschir *Fewzi Ahmed*-pacha had het stadhouderschap van Nikomedie bekomen. De pest maakte steeds vorderingen in de hoofdstad.

— De *Oostenrijksche Beobachter* behelst het volgende, omtrent den staat van zaken in Syrie:

» Aangaande den opstand in Syrie ontvangt men uit Alexandrie van 26 junij, uit Bairut (in Syrie) van 1 julij, en uit Smyrna van 26 julij, zoo vele overeenstemmende berigten, dat zij genoegzaam zijn, om een volledig overzigt van die belangrijke gebeurtenis te geven.

» Onder de bescherming van omstreeks 15000 man geregelde troepen, die in de plaatsen aan de kust van Gaza tot Adana en binnenslands van den Taurus tot Jeruzalem verdeeld waren, had *Ibrahim*-pacha in het sedert onlangs [illegible] onderworpen land, allengs het bestuur in den geest en overeenkomstig den last zijns vaders ingerigt, en dus de verschillende gewesten naar hetzelfde stelsel behandeld. Voor eenige landstreken en volkstammen, die onder de Turksche opperheerschappij eene volledige vrijheid genoten hadden, was dit een ondragelijk juk. Onder de bewoners des Libanons, en der gebergten van Samaria en Judea was de ontevredenheid in de eerste maanden dezes jaars reeds zeer hoog geklommen. De gewelddadige ligting van jonge lieden voor het leger, bewerkte dit eindelijk in den loop der maand mei te Naplous eenen opstand, en zoowel de snelle verspreiding van denzelven, als de nadeelen, die de Egyptenaren op alle punten leden, bewijzen duidelijk, dat zij op zulk een krachtigen aanval niet voorbereid waren, en in den eigenlijken zin verrast werden. Op het berigt, dat de naar Samaria gezonden troepen, welke aldaar met de ligting van recruten belast waren, door de ingezetenen vermoord, of weg gejaagd waren geworden, deed *Ibrahim* een regiment ruiterij derwaarts oprukken, hetwelk echter hetzelfde lot onderging; hij vroeg te gelijker tijd ondersteuning van zijnen vader, die den 29sten mei het tweede regiment voetvolk der garde van Alexandrie naar Jaffa deed overscheepen, en het 20ste regiment van Kairo naar Alexandrie ontbood, alwaar het den 6den junij aankwam; den 8sten, als wanneer geruststellender berigten ontvangen waren, keerde het naar Kairo terug, maar den 15den werd het andermaal naar Alexandrie geroepen, om met alle daar vereenigde troepen, onder aanvoering van *Mehemed*-ali zelven, naar Syrie overgebragt te worden. Tevens ontving de Renegaat *Soliman*-pacha bevel, om met twee regimenten ruiterij uit Kairo door de woestijn naar Gaza te trekken.

» De aanleiding tot deze laatste afzending van versterkingen was gelegen in de nadeelen, die *Ibrahim* pacha zelf inmiddels geleden had. Hij was den 3den junij met omstreeks 8000 man (waaronder het uit Alexandrie aangekomen 2de garde regiment) van Jaffa naar Ramla getrokken, en rukte den [illegible] naar Jeruzalem op, om de zoo even in het naauw gebragte Egyptische bezetting dier stad te verlossen. In de enge passen van het gebergte gekomen zijnde, werd al dadelijk een bataillon geheel vernietigd. *Ibrahim* zelf bereikte over Bethlehem de stad Jeruzalem, welke echter terstond daarna door de Beduinen der omstreken omringd werd, terwijl andere talrijke benden dier Arabieren in de vlakte doordrongen en de geheele streek tusschen den berg Karmel en Gaza plunderden en verwoestten. Een Egyptisch regiment, dat van Damascus kwam toesnellen, werd te Nazareth aangetast, en in de vlakte van Esdralon geheel verslagen, alvorens het de bergen van Samaria kon bereiken. Het verlies der Egyptenaren in deze verschillende gevechten werd op 6000 man begroot.

» Op den Libanon was het rustig; maar daarentegen hadden verscheiden Arabische stammen van de overzijde van den Jordaan zich met die van Samaria vereenigd. Het aantal der gewapende opstandelingen wordt op ruim 20,000 geschat.

» *Mehemed*-ali was den 26sten junij met 20 transportschepen van Alexandrie onder zeil gegaan; 6 linieschepen, 6 fregatten, 6 korvetten en 8 brikken maakten zich gereed om uit te zeilen.

» Het dagblad van Smyrna van 26 julij geeft eene officiele circulaire van *Boghos Jussuf*-bei aan de gezamenlijke Europesche konsuls, van [illegible] julij gedagteekend, waarin op grond van berigten van *Ibrahim*, de demping van den opstand in de omstreken van Naplous, Jeruzalem en Hebron aangekondigd wordt. Men hechte wel geloof aan deze tijding, maar meent toch ook dat de overwinning den Egyptenaren duur te staan is gekomen, en dat het voor *Mehemed*-ali [illegible] zal zijn, het tot hiertoe gevolgde stelsel in Syrie te blijven handhaven."

Nadere en meer omstandige berigten van den Neder-Donau, bevestigen steeds, dat de Sultan zeer geneigd was van de verlegenheid waarin zich *Ibrahim*-bassa door den Syrischen opstand bevindt, gebruik te maken, doch van dit voornemen door de vertoogen der Europesche gezanten werd terug gehouden. In 't bijzonder moet de Russische zaakgelastigde ten stelligste hebben verklaard, dat een aanval van de zijde der Porte ondernomen, geen aanspraak konde geven, om naar den inhoud van het traktaat van 8 julij de hulp van Rusland in te roepen, daar toch genoemd traktaat, geheel defensief zijnde, alleen dan werken kan, wanneer de Porte aangevallen wordt. Deze mededeeling heeft, zegt men, op het besluit van den Sultan eenen beslissenden invloed gehad.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

De berigten, welke wij onder dit hoofd sedert eenigen tijd gewoon zijn tweemaal 's weeks te geven, hebben ten doel om de merkwaardigste verschijnselen in de Letterkundige en Wetenschappelijke wereld, zoowel in ons vaderland als bij andere volken, te doen kennen, en daardoor onze lezers op de hoogte te houden van hetgeen er in dezelve omgaat, althans voor zoover onze hulpmiddelen strekken en ons bestek gedoogt. Wij hebben te dien einde ook van tijd tot tijd de aandacht gevestigd op belangrijke werken, welke buitenslands uitkwamen, en het is ons gebleken, dat deze beknopte opgaven en berigten aan vele onzer lezers welkom waren. Zonder deze gewoonte te laten varen, zullen wij, om aan dit gedeelte onzer *Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen* eene meerdere volledigheid te geven, voortaan na den afloop van elke maand, eene opgave doen van alle in onderscheidene vakken en talen nieuw uitgekomen werken, welke in den loop der vorige maand ons zijn voorgekomen, voor zooverre wij [illegible] het Nederlandsch publijk belang kan hebben [illegible]. Wij beginnen derhalve met onze Bibliographische [illegible] Augustus, welke men echter slechts als eene proeve te beschouwen heeft van hetgeen in het vervolg meer volledig zal geleverd worden, daar in dezelve, in 't bijzonder de voortbrengselen der Duitsche drukpers, buiten onze schuld grootendeels ontbreken.

LAND- EN VOLKENKUNDE. — *History of the British Colonies*. Bij *R. Montgomery Martin*, F. S. S. Vol. II. *The West-Indies*. Londen. Van het Eerste Deel hebben wij eenig berigt gegeven in ons n°. van 22 Mei ll.

Belgium and Western Germany in 1833. With excursions to the Eifel, Wisbaden, Baden-Baden, Cassel, Hanover, the Harz-Mountains etc. bij Mrs. *Trollope*. London. De Schrijfster is niet bijzonder ingenomen met *les braves Belges*, en wenscht Vorst *Leopold* onderdanen toe, die zijner meer waardig zijn.

Italy; with Sketches of Spain and Portugal. In a series of letters written during a residence in those countries. By the author of Vathek. 2 Deelen in 8°. De Schrijver van dit werk, waaraan door de Engelsche tijdschriften grooten lof wordt gegeven, is de Heer *Beckford*.

AARDRIJKSKUNDE. — *Krijgskundige Aardrijksbeschrijving ingerigt voor het eerste onderwijs in Militaire Scholen, door J. C. Beijer, Leeraar voor de Nederlandsche Taal- en Letterkunde enz. aan de Koninklijke Militaire Akademie te Breda. Nijmegen* bij *Thieme*. 2e Deel in 8°. Het eerste Deel is reeds in 1828 uitgekomen, het tweede verschijnt thans. Verandering van [illegible] de onzekere toestand, waarin *Europa* de laatste jaren verkeerde, worden door den Schrijver, benevens eigene ziekte als oorzaken dezer vertraging opgegeven. De beschrijving van de *Nederlanden*, welke in dit Deel had moeten komen, is, uithoofde van de onzekerheid van derzelver staatkundige betrekking en uitgebreidheid tot het 3de Deel verschoven. In de bijzondere Krijgskundige Aardrijksbeschrijving van *Europa*, welke met dit Deel aanvangt, vinden wij dan hier behandeld *Spanje* en *Portugal* in deze oogenblikken vooral zoo belangrijk, *Frankrijk*, *Engeland*, als benevens de *Nederlanden*, uitmakende de Staten van *West-Europa*; dan volgt *Noord-Europa*, bevattende *Denemarken*, *Zweden en Noorwegen*; vervolgens *Midden-Europa*, bestaande uit *Oostenrijk*, *Pruissen*, *het Duitsche Verbond*, *Zwitserland* en *Italië*, en dan moet in een volgend Deel, behalve de *Nederlanden*, *Oost-Europa* volgen, bevattende, naar de verdeeling des Schrijvers, *Rusland*, *Krakau*, de *Ionische eilanden* en *Turkije*.

GESCHIEDENIS. — *A history of the United States, from the discovery of the American continent to the present time. By George Bancroft.* Vol. I. Boston en London. Het eerste deel van dit uitmuntend werk brengt de Geschiedenis der Engelsche volkplantingen in *Noord-Amerika* tot aan de Omwenteling.

Memoirs of Spain, during the reigns of Philip IV and Charles II from 1621 to 1700. By John Dunlop, Author of the History of Fiction etc. 2 vols. 8°. Edinburgh and London. Dit werk vult eene gaping aan tusschen *Watson's* Levens van *Filips II en III* en de Gedenkschriften van *Coxe* over de Bourbonsche Dynastie in *Spanje*. Bouwstoffen, in verschillende werken verspreid, zijn hier tot een aaneengeschakeld verhaal

[…]enigd, waaraan men de getuigenis geeft, dat het onderhoudend, en op […] plaatsen met levendigheid geschreven is. Men legt den Schrijver te […], dat hij zich te veel op Fransche autoriteiten verlaat.

Van *Carl von Rottecks* Algemeene Geschiedenis, is thans de tiende […]gave geheel in 't licht. Zij is volkomen gelijk aan de vorige. De Prijs […] 9 deelen in gr. 8° is 5 Saksische Rthlr. of 9 Rhynsche guldens.

Gedenkstuk van Neêrlands Heldendaden ter Zee, van de vroegste […]gen of tot op den tegenwoordigen tijd. Nieuwe omgewerkte en ver[…]erderde prachtuitgave door G. Engelberts Gerrits. Tweede Deel met […]den, *Amst. bij Portielje.* Met dit Deel is deze uitgave van *Neêrlands [H]eldendaden ter Zee* compleet, eindigende met den Heldendood van *van [Sp]eyk*, zoodat zij een aanmerkelijk toevoegsel heeft gekregen van de hand […] Heeren *Engelberts Gerrits.* Men vindt hier nu de bedrijven onzer […]rine voor *Algiers*, te *Palembang*, tegen *Tontolij*, tegen *Padang* enz. […] eindelijk haar aandeel in het Bombardement van *Antwerpen.* Twee […]al gegraveerde platen, voorstellende de eene eene gebeurtenis op den […]rden dag van den vierdaagschen Zeeslag, naar eene schilderij van *van de [V]elde*, de andere den slag bij *Doggersbank*, versieren het werk. Twee […]dere platen moeten nog volgen.

The travels of Macarius, Patriarch of Antioch; writen in Arabie [b]y his attendant Archdiacon, Paul of Aleppo. Translated by F. C. Belfour, A. M. London in 4°. Van dit werk wordt hier, als van geschied[k]undigen aard, gewag gemaakt, omdat men in hetzelve verscheidene op[m]erkelijke bijzonderheden aantreft, omtrent den toestand van *Rusland*, ge[d]urende de regering van *Alexis*, den vader en weg-bereider van *Peter [d]en groote.* De vertaling is geschied voor rekening van het Genootschap [t]er bevordering van vertalingen uit het Oostersch (*Oriental Translation fund.*)

BIOGRAPHIE. — *Lives of the British Admirals, with an Introductory View of the Naval History of England. By Robert Southey L. L. D. Vol. III.* London. Zoo wel de naam des Schrijvers, als het naauwe verband waarin de levens der Britsche Admiralen tot de Geschiedenis van ons Vaderland staat, heeft ons vroeger eenig berigt van dit werk doen geven. Dit derde Deel heeft op onze Geschiedenis mindere betrekking, bevattende de levens van *George Clifford*, derden Hertog van *Cumberland*, van *John Hawkins, Francis Drake, Cavendish* en *Richard Hawkins.*

THEOLOGIE. — *Doctoris Petri Canisii, Societatis Jesu Theologi Summa Doctrinae Christianae* etc. Tomus. III. *de Peccatis. Cum Petri Canisii vita et effigie, aere incisa.* Augsburg, Pr. (buiten inteekening) 3 fl. 36 kr. of 2¼ Rthlr. De beide eerste deelen kosten even zooveel. Het 4de en laatste deel zal in October verschijnen. Deze uitgave is geschied naar de Keulsche editie van 1569 en voorzien met al de plaatsen ten bewijs of ter opheldering van de leerstukken der Katholyke Kerk door *Busaeus* bijeengebragt.

Sancti Patris Nostri Joannis Chrysostomi, archiepiscopi Constantinopolitani opera omnia quae exstant, vel quae ejus nomine circum feruntur etc. Opera et studio D. Bernardi de Montfaucon, monachi ordinis S. Benedicti e congregatione S. Mauri, opem ferentibus aliis ex eodem sodalitio monachis. Editio Parisina, altera, emendata et aucta. Tomus I. (*Pars prima.*) Parijs, gr. 8°. Deze uitgave in twee kolommen gedrukt, waarvan de eene den Griekschen tekst, de andere de Latijnsche vertaling behelst, zal 13 deelen uitmaken, welke in 26 afleveringen het licht zullen zien. Pr. van elke aflevering 10 fr.

WERKEN TOT STICHTING. — *Christelijke betrachtingen, eene bijdrage tot de stichtelijke lektuur, naar de behoefte van deze [illegible] Groningen* bij *Schierbeek.* Eene verzameling van [illegible] langrijke onderwerpen, uitgegeven door [illegible] *de Groot* en drie zijner voormalige Akademievrienden.

Bijbeloef[illegible]us, Titus en Filemon, door H. van Herwingen, enz. Amsterdam bij Bruve. Dit eerste stuk behandelt den Isten brief aan *Timotheus.* Met een tweede stuk zal het werk compleet zijn.

NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN. — *Elementa Botanices, in usum Lectionum Academicarum, conscripta ab H. C. van Hall* etc. *Groningen* bij *Oomkens.*

GENEESKUNDE. — *Cours de Pathologie et de Thérapeutique générales, professé à la faculté de médecine de Paris. Par F. J. V. Broussais, professeur* etc. Van de tweede uitgaaf van dit werk, 't welk naar de lessen van *Broussais* gestenographieerd en door hem zelven nagezien is, zijn 3 deelen uitgekomen; de beide overigen zijn op de pers. Het geheele werk, in 5 deelen compleet, kost 40 franken.

REGTSGELEERDHEID. — *Les Codes Français, annotés des opinions de tous les auteurs qui ont écrit sur notre droit, des lois romaines, des lois, décrets, ordonnances et avis du conseil d'état, et du texte des circulaires ministérielles adressées aux tribunaux depuis leur promulgation jusqu'à nos jours. Par MM. Lahaye et Waldek-Rousseau.* Van dit werk zijn thans 3 afleveringen uit. De derde, groot 9 vellen in 4°., kost slechts 3 franken. Het geheele werk zal in 10 afleveringen compleet zijn, waarvan 5 het Code Civil, 2 het Code de Procédure, één het Code de Commerce, en 2 het Code d'instruction Criminelle en het Code Pénal zullen bevatten. Elk Wetboek zal ook afzonderlijk te bekomen zijn. Ook van het *Bulletin annoté des Lois* door *Lepec* uitgegeven, en 't welk 16 deelen, in 32 afleveringen zal uitmaken, loopende van 1789 tot 1830, ziet de 3de aflevering het licht. Het *Recueil Général Annoté des lois, décrets* etc., uitgegeven door de Redacteurs van het *Journal des notaires et des avocats*, 't welk 10 deelen in 20 afleveringen zal uitmaken, is tot aan de tweede aflevering van het 2de deel gevorderd, zijnde de eerste nu laatstelijk uitgekomen. (Pr. 2 fr. 50 c.)

STAATS- EN VOLKENREGT. — *Beschouwingen over Staats- en Volkenregt*, door Mr. *G. Groen van Prinsterer*, Eerste deel, bevattende eene *Proeve over de middelen waardoor de waarheid wordt gekend en gestaafd. Leiden* bij *Luchtmans.*

WIJSBEGEERTE. — *Cousin, über französische und deutsche philosophie aus dem französischen von Dr. Hubert Beckers* enz. Stuttgart und Tübingen bij *Cotta.* Van deze Duitsche vertaling van het werk van *Cousin* wordt hier melding gemaakt, om eene opmerkelijke voorrede van *von Schelling*, welke dezelve voorafgaat, en als eene inleiding kan beschouwd worden van het groote filosofische werk, 't welk van dien wijsgeer wordt te gemoet gezien.

LETTERKUNDIGE GESCHIEDENIS. — *Etudes de Moeurs et de Critique sur les poëtes Latins de la décadence, par D. Nisard. Paris.* Terwijl de schrijver de Latijnsche dichters schetst in den tijd van het verval der Romeinsche Letterkunde, teekent hij op eene fijne en geestige wijze de gebreken der nieuwere Fransche letterkunde.

BIBLIOGRAPHIE. — *Beschreibung der stadt Rom. von Ernst Platner, C. Bunsen, E. Gerhard und W. Röstell. Mit beiträgen von B. G. N. Niebuhr und einer geognostischen Abhandlung von F. Hoffmann. Erläutert durch Plane, Aufrisse und Ansichten von den Architekten Knapp und Stier; und begleitet von einem besondern Urkunden- und Inschriftenbuch von E. Gerhard und E. Sarti. Zweiter Band. Das Vaticanische Gebiet und die Vaticanischen Sammlungen. Stuttgart* en *Tubingen* 1834. Pr. 5 fl. Het tweede hoofdstuk van dit Deel van het aangekondigde werk bevat eene uitvoerige geschiedenis en beschrijving van de Vaticaansche Bibliotheek, zoo wat het gebouw betreft, als de boeken, handschriften en miniaturen, welke zich in dezelve bevinden.

BOUWKUNST. — *Die Architektur des Mittelalters in Regensburg. Dargestellt durch den Dom, die Jakobskirche, die alte Pfarre und einige andere Ueberreste Deutscher Baukunst. Herausgegeben von Justus Kopp, Königl. Bayer. Baudirektor und Theodor Bülau. Regensburg* 1834. Royalfolio. Eene belangrijke bijdrage voor de geschiedenis der Bouwkunst in de middel-eeuwen, om de overgangen van de eene periode in de andere te doen kennen. De platen zijn gegraveerd, de tekst is van *Bülau.* Het geheel zal uit tien afleveringen bestaan, waarvan er zes uitgekomen zijn. De prijs van elke Afl. is 4 fl. rhein. of 2 Rthlr. 6 gr. Sächs.

WATERBOUWKUNDE. — *Beschreibung neuerer Wasserbauwerke in Deutschland, Frankreich, den Niederlanden und der Schweiz vom Königl. preussischen Oberbaurathe G. Hagen. Mit Kupfern. Königs*berg 1834. Pr. 1⅔ Thlr.

*** Heden overleed alhier tot onze bittere droefheid, onze dierbare Moeder, Mejufvrouw MARIA ELISABETH BITTEL, weduwe van wijlen den Heere EGIDIUS FREDERICUS VAN DEN GOORBERGH, toegerust met de laatste H. H. Sacramenten der Kerke, in den ouderdom van nog geen 58 jaren.

BREDA, 1 September 1834.

E. C. H. VAN DEN GOORBERGH.

Mede uit naam mijner Broeders.

*** Het KANTOOR van den Hoofd-Agent van *de Nederlandsche Maatschappij van Brandverzekering*, op Vaste Premie bij Koninklijke Besluiten, gevestigd te *Thiel*, is met primo September verplaatst in de Vee-Marktstraat, Lt. H, No. 516, te *Breda*, alwaar men zich dagelijks kan vervoegen, uitgenomen Zon- en Feestdagen, tot Verzekering tegen Brandschade van *Eigendommen, Meubelen, Koopmans Goederen, Gebouwen, Molens, Bosschen* en *Schepen*, alles tot eene zeer matige en vaste premie zonder betaling van Inleggelden of Administratie-kosten, met *één* jaar vrijdom bij eene assurantie voor *zeven* jaren aangegaan, en afschrijving op de premie voor het gedeelte in de winsten der Maatschappij voor de verzekerde afgezonderd, daar de Nederlandsche Maatschappij van Brandverzekering de eenige in ons land is die dusdanige voordeelen aanbiedt, is het overbodig de meerdere gunstige bepalingen, die haar onderscheiden, op te geven, als overtuigd dat dezelve door het [illegible] voordeel van iederen eigenaar, niet zullen ontglippen.

BREDA, den 1. September 1834.

De Hoofd-Agent voornoemd,
Wm BREEKPOT.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE- SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN EN VAARTEN.

De Agent van het Domein te Breda, zal, op Woensdag den 17. September 1834, 's morgens om 10 ure, ten huize en herberge van *Jan van Alphen*, in den Zandberg, buiten de Ginnekenpoort der Stad Breda, ten overstaan van den Burgemeester van Teteringen, publiek Aanbesteden:

1°. Het LEVEREN van 150 kubiek ellen STRAATMEST, ten dienste der Kweekerijen van het Liesbosch onder 's Princenhage.

2°. Het VERVOEREN van gemelde kwantiteit STRAATMEST met het BIJRIJDEN van eene gelijke hoeveelheid PLAGGEN of SLOOTAARDE.

3°. *a.* Het LEVEREN van 20 kubiek ellen STRAATMEST, ten dienste van het Mastbosch onder 's Princenhage;
b. Idem, 250 kubiek ellen dito, ten dienste van het Ulvenhoutschebosch.

4°. Het VERVOEREN van gemelde kwantiteiten STRAATMEST met het BIJRIJDEN van eene gelijke hoeveelheid PLAGGEN of SLOOTAARDE.

5°. *a.* Het OMSPITTEN van 1,68,44 ellen GROND, in het Perk het Verbrandbosch, nevens het Ginnekenbeek in het Mastbosch.
b. 24,70 ellen dito in 't Nieuwbosch aldaar; en
c. 22,41 » » nevens de Meerselse Dreef.

6°. Het OMSPITTEN van 1 bunder, 80 roeden GROND, in het Perk de 5 Kavels, in het St. Annabosch.

En voor den Termijn van 6 Jaren, ingaande den 1e Januarij 1835, *Verpachten:*

DE STEENEN WIND-KOORN MOLEN met de daarbij behoorende HUIZINGE, STAL, SCHUUR, HOF en LANDERIJEN, staande en gelegen te Baarle-Nassau.

De konditien liggen ter lezing ten kantore van den Agent, zijnde bij de respective Plantaadjemeesters nadere informatien te bekomen.

BREDA, den 1. September 1834.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

VERKOOPING.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, openbaar Notaris, residerende te Breda, als daartoe benoemd bij vonnis der Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Breda, de dato 28 Julij 1834, (behoorlijk geregistreerd), zal, ten verzoeke van de Erven van wijlen JOHANNES ANTONIUS VERMEULEN, in leven Winkelier, gewoond hebbende en overleden te Breda, op den 4den September des avonds ten 7 ure, in het *Nederlandsch Koffijhuis* bij J. van der Baan, te Breda, finaal Verkoopen:

Een *HOF* en *ERVE*, gelegen aan den Teteringschen-dijk onder de gemeente Teteringen, groot omtrent 1 bunder, 55 roeden, 20 ellen; belend: oost en noord den Eerwaarden Heer *van Miert*, zuid den Staatweg en west *Antonie* en *Maria Koenraats*. Bij het kadaster bekend, sectie D. Nº. 456, 457. In gebruik te aanvaarden met 1 November 1829, als tot welken tijd dezelve is verhuurd aan *J. van Unnik*, Hovenier, om *f* 95 's jaars.

Nadere informatien zijn te bekomen bij voornoemden Notaris.

Zegt het voort.

OP VOORDEELIGE VOORWAARDEN

UIT DE HAND TE KOOP,

MET OF ZONDER DE BOERDERIJ.

Het zoo gunstig bekend OUD HEERLIJK LEENHOF *YPELAER*, gelegen in eene aangename en gezonde streek, omtrent één uur afstand (oost) van Breda, zooals het op de kaart van Noord Braband aangeteekend staat. Om de aanvrage te kunnen voldoen, zijn de bijzonderheden van dit BUITENGOED bekoopt gedrukt en *gratis* bij den Heer en Mr. DE ROY, Notaris te Breda, en den Heer P. WIERCKX, Notaris te Ginneken, te bekomen.

De Notaris VAN NIMWEGEN, residerende te Waalwijk, hoofdplaats van het kanton van dien naam, prov. N.-B., heeft op den 27sten Aug.s. jl., voor deszelfs principalen, provisioneel, openbaar verkocht:

Onder Waalwijk.

1e *Koop:* De Huisinge *PLANTLUST*, c. a. tot de 1ste zeine, groot te zamen 2 B., 96 R. voor . . . . . . *f* 13,700.

2e *Koop:* Het TUINMANSHUIS, ERF, TUIN en BOSCH, strekkende van de 1ste tot de 2de zeine, groot 2 B., 25 R., 80 E., met de verhooping voor . . . . *f* 2,400.

3e *Koop:* Een perceel HAKHOUT of BOSCH, over de 2de zeine, groot 1 B., 17 R., 10 E., met de verhooging voor *f* 1,000.

4e *Koop:* Een perceel BOUWLAND en BOSCH, gen. *Grooten Driel*, over de 1ste zeine, groot 1 B., 94 R., voor *f* 1,525.

5e *Koop:* Een perceel BOUWLAND, gen. *Hoogjes*, over de 2de zeine, groot 55 R., 90 E., voor . . . . . . *f* 275.

De voorschreve koopen worden bij de finale verkooping in massa afgehangen.

6e *Koop:* Eene HEERENHUIZINGE, ERF en TUIN, naast de R. C. Pastorij, groot 15 R., 04 E., met de verhooging voor . . . . *f* 5,000.

7e *en laatste Koop:* Eene HUIZINGE, SCHUUR en TUIN, bewoond bij den. [illegible] groot 1 R., 88 E., met de verhoogingen voor . . . . *f* 3,600.

De finale verkooping zal geschieden ten huize en herberge van H. Six, in de *Twee Kolommen*, te Waalwijk, op Woensdag den 10den Sept. 1834, des namiddags ten 4 ure.

De Notaris A. VERHAGEN, residerende te *St. Michiels Gestel*, Kanton *Boxtel*, Arrondissement *'s Hertogenbosch*, Provincie *Noord-Braband*, zal, voor zijnen Principaal, publiek aan een ieder alle man, opveilen en verkoopen:

Het uitgestrekte BOSCH, genaamd *Veldersch Bosch*, gelegen onder *Liempde*, een kwartier uurs van den Straatweg van *'s Hertogenbosch* op *Eindhoven*, tusschen de Gemeenten *Boxtel* en *Oirschot*, grootendeels beplant met SCHAARHOUT, Opgaande EIKEN-, BEUKEN-, MASTEN- en andere BOOMEN, geheel met een Wal of Dijk omringd en met Boomen beplante Dreeven doorkruist; waarin gestaan en gelegen is, een BOSCHWACHTERS- of BOUWMANS-WONING, met STAL, SCHUUR, TUIN, TEEL-, WEI- en HOOILANDEN; benevens eene groote BOOMGAARD, voorzien van een menigte FRUIT-, NOOTEN- en KASTANJE-BOOMEN, BOOMPLANTSOEN-KWEEKERIJEN; groot te zamen 151 Bunders, 49 Roeden en 60 Ellen; bij het Kadaster bekend Sectie D, nis. 468 tot en met 529.

Voorts twee Perceelen SCHAARBOSCH en BOOMGEWAS, annex aan het voornoemde Bosch onder *Liempde* gelegen, genaamd den *Hemel*; groot te zamen een Bunder, 5 Roeden en 40 Ellen, bij het Kadaster bekend Sectie D, nis. 4 en 6.

Het voorschreven bosch, bevat:

Drie-en-twintig Bunders, beplant met zware Opgaande BOOMEN.

Honderd veertien Bunders, beplant met SCHAARHOUT en BOOMEN.

Veertien en een halven Bunder, zijnde HUIS, TUIN, TEEL-, WEI- en HOOILANDEN.

De Boomen, bestaan in:

Vijf duizend twee honderd EIKEN, waaronder eene groote partij, ter dikte van 7 Palmen over Kruis.

Twee duizend BEUKEN, waaronder eene menigte ter dikte van zeven en een halven Palm over Kruis.

Zes duizend MASTEN. En

Twee honderd KAMADASSEN.

Alle uitgezonderd de binnen de laatste vijftien jaren, geplante EIKEN-, BEUKEN- en andere BOOMEN en aangelegde MASTBOSSCHEN.

Het Schaarhout heeft over de laatste zes jaren opgebragt eene Somme van f 1117,50 jaarlijks, (behalven het voor eigen behoefte Gekapte), terwijl de Teel-, Wei- en Hooilanden, in eigen gebruik zijn gehouden.

De Kooper kan des verkiezende, een Kapitaal van f 25000,00 op het Verkochte, tegen den Interest van 4 pCt. laten staan.

De verkooping zal geschieden te *Liempde*, op Dingsdag den 30sten September 1834, des namiddags ten vier ure, ten huize en herberge van den Heer R. H. Klerck, aan de Barrière, provisioneel; zullende vier weken daarna, en dus op Dingsdag den 28sten October daaraanvolgende, ter zelver ure, ten huize en herberge van den Heer E. van der Sande, Burgemeester te *Liempde*, de finale verkooping bij het uitbranden van Waslicht plaats hebben.

Nadere informatien zijn te bekomen, ten Kantore van den Notaris A. VERHAGEN, te *St. Michiels-Gestel*, alwaar eene figuratieve Kaart der voorschreve Goederen, met een Extract uit den Kadastralen Legger is te zien; terwijl voorts aanwijzing der Goederen te bekomen is, bij den Boschwachter A. Pr[illegible]

Zegt het voort.

OPENBARE VEILING EN VERKOOPING

BINNEN DE STAD STEENBERGEN.

De Notaris JOHANNES VAN DER ZAAG, residerende te Steenbergen, zal, ten verzoeke van zijne principalen, op Vrijdag den 5den September 1834, des voormiddags ten 10 ure, ten huize en herberge van P. F. Peeters, in *den Hollandschen Tuin*, publiek aan den meestbiedenden of hoogstmijnenden veilen en verkoopen:

Een HOFSTEDE, bestaande in *Huis*, *Schuur*, *Bakheet*, *Karnhuis*, *Wagenhuis* en verdere *Timmer-* en *Plantaadje*, met 45 bunders, 12 roeden, 33 ellen LANDEN daartoe behoorende, genaamd *Lindenburg*, staande en gelegen in den polder Kruisland, gemeente Steenbergen.

Gemelde Hofstede en Landen zullen eerst in perceelen en daarna in massa geveild worden.

Zijnde deze Onroerende Goederen inmiddels uit *de hand te koop*. Alles breeder bij billetten omschreven.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van den bovengenoemden Notaris *van der Zaag*.

VERKOOPING VAN VAST GOED.

KAREL HENDRIK BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, ingevolge vonnis, gewezen door de Regtbank van eersten aanleg zitting houdende. den 4 Augustus 1834, ten overstaan van den Heer Vrederegter in het kanton *Breda*, op Dingsdag den 9 September 1834, des middags ten 3 ure, in het *Rood Hert* te *'s Princenhage*, Veilen en 14 dagen daarna Verkoopen:

Eene HUIZINGE met ERVE, groot 52 Ellen, staande en gelegen te *'s Princenhage*, in het dorp aan het Oosteind; belend: oost de straat, zuid en west Adriaan de Jong en noord Jan Claassenstraatje. Vrij van renten en chijnsen. — Aan te vaarden in gebruik den 15 Maart 1835.

Verkooping van Vast Goed.

KAREL HENDRIK BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, ingevolge vonnis gewezen door de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te *Breda*, den 14 Augustus 1834, ten overstaan van den Heer Vrederegter in het kanton *Breda*, op Dingsdag den 9 September 1834, des namiddags ten 3 ure, in het *Rood Hert* te *'s Princenhage*, Veilen en 14 dagen daarna Verkoopen:

Eerste Koop.

Eene HUIZINGE, KOOI en ERVE, groot 2 Roeden, 50 Ellen, staande en gelegen te *'s Princenhage*, op de Markt, Letter B, Nº. 161, belend oost de Hervormde Gemeente van *'s Princenhage*, zuid Hendrik Schuurmans, west de straat en noord Jan Vermeulen. — Vrij van renten en Chijnsen. Aan te vaarden in gebruik den 15 Maart 1835.

Tweede Koop.

Twee stukjes HEIDE-GROND, gelegen onder de gemeente *Rijsbergen*, in de *Gonzen-weide*, groot 43 Roeden, 50 Ellen.

MODES EN MANUFACTUREN.

STAELENBERG LEMMENS maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat bij hem ontvangen zijn, een schoon assortiment zoo Engelsche als Fransche modieuse FOULARD, DEMA-GONNES, CATOENEN, etc. etc.

's Bosch, 2 September 1834.

Te Breda bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.